

досвіду, інтерактивності та модальності взаємодії, у роботі запропоновано стратегії для покращення інтерактивного досвіду в музеях. Підкреслено, що цей досвід повинен гармонійно поєднувати технології з потребами відвідувачів і їхнім попереднім досвідом, уникаючи простого технологічного драйву. Акцентується увага на парадигмі взаємодії з виставкою «від об'єкта до суб'єкта» та «від зовнішнього до внутрішнього», що досягається шляхом інтеграції відвідувача, сприйняття та поведінки через перцептивний досвід. Такий підхід сприяє глибшим зв'язкам і резонансу між аудиторією та музейним контентом.

Ключові слова: інтерактивний дизайн, цифрові технології, дизайн музейної експозиції, виставка, інтерактивний досвід, візуальні комунікації, технології віртуальної реальності, технології змішаної реальності, мультимедійні засоби.

Надійшла до редакції 29.11.2024 р.

УДК 687.01:687.1

КОМУНІКАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МОДИ У ТВОРЧОСТІ МАРІЇ ГРАЦІЇ К'ЮРІ

Людмила Дихнич – професор, завідувачка кафедри фешн та шоу-бізнесу,
Київський національний університет культури і мистецтв, Київ
<https://orcid.org/0000-0003-1778-7551>
DOI: <https://doi.org/dl5020640@gmail.com>

Висвітлено творчі підходи італійсько-французької дизайнерки Марії Грації К'юрі у створенні колекції Dior Cruise 2024, присвяченої життю та творчості мексиканської художниці Фріди Кало. Досліджено різноманітні форми і засоби презентації колекції в травні 2024 р. й Мехіко, виявлено комунікаційні контексти, закладені дизайнеркою у стильові та декоративні характеристики виробів, а також у способи їх презентації засобами дефіле та фешн-фотографії. З'ясовано, що М. Г. К'юрі через проєктні рішення та показ колекції втілює такі комунікаційні контексти: культурно-мистецькі (презентує давню та сучасну ремісничу спадщину Мексики), дизайнерські (демонструє синтез сучасної моди з мотивами творчості Ф. Кало та елементами мексиканських ремісничих практик); історичні (відтворює та продовжує зв'язок творчості К. Діора та культури і мистецтва Мексики); соціальні (завдяки постаті Ф. Кало демонструє можливості прийняття свободи та визначення себе на власних умовах; торкається таких тем стать, гендерної ідентичності, інвалідності); дослідницькі (розробила колекцію на основі всебічного вивчення архівної спадщини К. Діора, життя, творчості та костюмної спадщини Ф. Кало, традицій та інновацій мексиканських ремісничих практик). Наголошується, що аналізована колекція не є лише об'єктом моди та дизайну; вона є результатом глибокого дослідження соціальних та історичних аспектів життя і творчості Ф. Кало та особливостей ремісничих культур Мексики. *Метою даної публікації є аналіз комунікаційного потенціалу у творчості італійсько-французької дизайнерки М. Г. К'юрі на прикладі круїзної колекції 2024 р., натхненої життям та творами мексиканської художниці Ф. Кало.*

Використані такі методи дослідження: історико-хронологічний, біографічний (при відтворенні хронології дослідження М. Г. К'юрі творчості Ф. Кало), образно-стилістичного, формального аналізу (під час вивчення образів колекції), узагальнення (для виявлення комунікаційних контекстів у творчості дизайнерки, формулювання висновків), комплексний підхід (дозволив осмислити взаємодію культурно-мистецьких, дизайнерських, соціальних, історичних аспектів творчості М.Г. К'юрі). Результати дослідження можуть бути використані під час підготовки навчальних матеріалів з історії дизайну та моди.

Ключові слова: дизайн одягу, комунікаційні контексти, презентаційні практики в дизайні костюма, показ, фешн-фотографія, виставка.

Постановка проблеми. Розкриття через показ колекції не лише виразності дизайнерських виробів, а й численних сенсів – культурно-мистецьких, соціальних, світоглядних, – завдання, яке часто ставлять перед собою сучасні дизайнери. Творчість креативної директорки будинку Dior Марії Грації К'юрі є яскравим прикладом утілення розмаїтих граней творчості та контекстів. У 2016 р. уперше в історії легендарного французького модного будинку на посаду креативного директора після семи чоловіків була призначена жінка. Dior – бренд, відомий і прославлений тим, що визначав культ французької жіночності протягом багатьох поколінь, але при цьому ніколи не мав на головній посаді жінки.

У Мехіко 20 травня 2024 р. відбувся показ круїзної колекції Dior (Cruise '24) авторства Марії Грації К'юрі. Відносини будинку Dior із Мексикою мають багату історію – захоплення Крістіана Діора подорожами до іноземних культур виявилось в його ранніх колекціях: одна з його перших суконь мала назву «Мексика»; окрім неї відомі сукні «Acapulco», «Soirée à Mexico» і «Mexique» – тюлева сукня з колекції «осінь-зима» 1951 р.

Показ Cruise '24 М. Г. К'юрі, представлений у Мексиці, є своєрідним вшануванням раннього уподобання К. Діора. До того ж, сама дизайнерка ще з юного віку мала захоплення творчістю Ф. Кало. Розгляд особливостей комунікації дизайнерки зі світом через втілення мистецьких, культурно-символічних та соціальних значень представляє значний інтерес стосовно практики презентацій модних інновацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Презентаційні практики в дизайні костюма знайшли

розкриття в певних аспектах у працях О. Лагоди, М. Артеменко, Р. Квасниці. Так, Р. Квасниця присвятила дисертаційне дослідження дизайну просторів для презентації модних колекцій одягу та аксесуарів. Авторка встановила залежність між типами модних брендів і форматом показу і якістю дизайну презентаційного простору та окреслила це поняттям «клас презентаційного простору». Нею визначено чотири класи дизайну презентаційного простору: клас «люкс» (для категорії от-кутюр), класи «преміум» (для прет-а-порте де люкс та прет-а-порте), клас «медіум» для категорії дифузних брендів, бридж-брендів, краших брендів та утилітарних брендів і клас «економ» для бюджетних брендів [2].

Значний інтерес до виконання даного дослідження (комунікаційних контекстів М. Г. К'юрі) представляє праця авторки Лівії Тертуліано «Розмаїття на подіумі: зберігання та трансформаційний вплив культурних показів у глобалізованому світі» [21]. Вона справедливо відзначає, що у динамічному світі моди культурні покази мод постають як яскраві сцени для глибокого вираження традицій та інновацій; вони виходять за рамки простих демонстрацій одягу, перетворюючись на видовища, де кожен предмет розповідає історію, а кожне шоу є діалогом між минулим і сьогоденням. Авторка формулює поняття «культурні покази мод» і визначає їх такими, що представляють собою набагато більше, ніж просто демонстрацію одягу: «...вони є унікальним явищем, що відображає взаємодію культури, суспільства та моди. Уміло поєднуючи традиційні елементи з сучасними інноваціями, ці події стали потужним засобом розповіді культурних історій. У кожному культурному показі мод кожна демонстрована річ має свою історію, значення та особливе місце у великому культурному контексті» [21]. На думку авторки, культурні модні покази є потужною платформою для освіти та культурної обізнаності. Представляючи одяг і стилі різних культур, вони відкривають двері для розуміння та цінування традицій та історій, які формують суспільства в усьому світі, що є особливо актуальним у сучасну епоху, коли глобалізація та взаємозв'язок роблять повагу та знання про різні культури ще більш важливими.

Мета статті: виявити комунікаційний контент у творчості італійсько-французької дизайнерки М. Г. К'юрі на прикладі круїзної колекції 2024 р., натхненої життям та творами мексиканської художниці Фріди Кало.

Вклад основного матеріалу дослідження. Завдяки історії бренд Dior представляє собою значно більше, ніж модна компанія: стиль New Look К. Діора був не лише новою естетикою – він став символом відродження Франції після Другої світової війни. Модельєр допоміг країні повернути позицію центру європейської моди і культури.

Коли М. Г. К'юрі запропонували посаду креативного директора, вона погодилася без вагань, відчуваючи себе готовою прийняти виклик. Лише побувавши в Парижі та провівши час в архівах будинку, працюючи над виставкою «Christian Dior: Designer of Dreams», вона усвідомила масштаб поставленого перед нею завдання. Виставка, що розповідала про 73-річну історію будинку, була організована ще до її призначення (вперше вона відкрилася в 2017 р. у Musée des Arts Décoratifs у Парижі). Доволі розповсюдженою є ситуація, коли нові креативні директори в будинках з історією переосмислюють бренд відповідно до власного іміджу. Виставка рівною мірою висвітлювала творчість кожного з попередніх креативних директорів, простежуючи славу будинку через різні бачення його «хранителів». На запитання – чи не лякала дизайнерку слава стількох її попередників – чоловіків-креативних директорів, вона відповіла: «ні», і пояснила це своїм римським походженням. «Ми по-іншому ставимося до історії, і немає проблем зі спадщиною та славою минулого. У Римі двері до палацу епохи Відродження розташовані на середньовічній стіні перед підлогою, вимощеною старовинною мозаїкою. Так само і з Dior, – пояснює вона, – якщо ви не оцінюєте всі шари його історії, ви не можете мати розуміння бренду в цілому» [13].

Колекції М. Г. К'юрі стали кардинальною зміною для Dior із самого початку її роботи. Дехто критикує її за виготовлення одягу, який можна носити, але насправді вони мають на увазі те, що їм бракує елемента драми та фантазії, які раніше домінували на подіумах. В наш час вона розглядає моду як творче вирішення проблем реального життя, подібно до того, як архітектори розглядають будівлі як відповідь на людські потреби та природний рельєф. Дизайнерка цитує засадничі погляди архітектора Б. Рудофскі у праці 1944 р. «Чи одяг сучасний?», які послугували натхненням для її останнього показу haute couture. Підхід Б. Рудофскі полягав у зверненні до одягу з питань, які зазвичай ставлять стосовно архітектури: одяг призначений для розміщення тіла – хто б жив у незручному будинку? [13]. Як і архітектури, М. Г. К'юрі вважає моду синтезом творчості та інженерії, мистецтва та ремесла.

Стосовно демократичного підходу дизайнерки до моди М. Голсорхі зазначає: «У більшості брендів між креативним і маркетинговим відділами існує напруга (іноді позитивна, іноді деструктивна). Коли маркетингові відділи висловлюють свою точку зору, креативні люди, як

правило, закривають очі. У цьому процесі компанії, віддані своїй прибутковості, послаблюють або викидають за борт свої цінності та культуру, а разом з цим і свою довгострокову життєздатність. Для К'юрі це протиставлення є просто старомодним снобізмом. Вона любить слухати свій відділ маркетингу – вони отримують зворотний зв'язок, а вона – ні. Її підхід полягає не в тому, щоб прийняти їх думку чи відхилити, і, як сучасний генеральний директор, вона слухає, намагаючись зрозуміти аргументацію їхніх пропозицій і знайти інше та креативне рішення. За її словами, вона намагається «дати їм те, чого вони не знали, що хочуть». Сама ж дизайнерка стверджує: «У минулому ми відчували, що потрібно нав'язувати моду зверху. Сьогодні жінки мають можливість вибирати самі. Я не створюю дизайн, щоб справити враження на людей, не створюю дизайн для «ідеальної жінки Dior», а скоріше – «для всіх жінок». Я хочу, щоб жінки, дивлячись на асортимент, знайшли одну річ, яку вони б поєднали з тим, що у них уже є, і створили би образ Dior» [13]. Отже, запорукою успіху К'юрі є вміння слухати жінок, реагувати на їхні потреби, а демократичний порив на тлі комерційних потреб часу є рідкісною пропозицією від люксового бренду.

При створенні колекції Cruise 2024 бачення дизайнерки спирається на роботи мексиканської художниці-самоучки Фріди Кало (1907-1954 рр.). Відома поєднанням естетики чоловічого та жіночого, художниця говорила не лише про стать, ідентичність та бісексуальність – революційні поняття для того часу, в якому вона жила, – а й про боротьбу тіла, яке з 6-ти років було спустошено поліомієлітом, і з 18-ти років страждало від наслідків автокатастрофи [8]. За своє життя Кало написала 55 автопортретів. Вона говорила: «Я пишу автопортрети, бо знаю себе краще, ніж будь-кого. Я зображую свою реальність. Я не хвора. Я зламана. Але я щаслива, що живу, поки можу малювати» [17]. Її чоловік, відомий художник Дієго Рівера, якому вона завжди показувала свої роботи, писав про творчість дружини: «Фріда – єдиний художник в історії мистецтва, яка розкрила собі груди і серце, щоб оголити біологічну правду почуттів» [11]. На автопортретах Фріда малювала себе в різних образах: неначе тільки-но з'являється на світ або намагається народити дитину, з папугами й екзотичними тваринами, з «оголеним» серцем і «двійником» (рис. 1).

Фото 1. Дієго Рівера та Фріда Кало у своїй студії. Автопортрет Кало «Дві Фріди» (1939) висить на задньому плані разом з іншими роботами [14].

Будучи підлітком та мешкаючи у Римі, М. Г. К'юрі відвідала виставку Фріди Кало, що залишила незабутнє враження. Дивлячись за межі виставлених сюрреалістичних автопортретів, вона зосередилася на своєрідному почутті стилю мексиканської художниці – перформативній характерній рисі, яка кинула виклик статі, часу та місцю у житті. «Фріда Кало була, мабуть, першою жінкою-художницею, з якою я коли-небудь зустрічалася», – згадує К'юрі. Вона така важлива, така знакова, тому що вона мала міцний зв'язок не лише зі своїм тілом, але й з одягом – вона справді реалізувала себе за допомогою одягу». К'юрі навіть не підозрювала, що метаморфоза Кало пізніше надихне її на створення цілої колекції. Вона зазначала про роботи Ф. Кало: «Усі дивляться на іконографію її творів мистецтва поверхнево, але її життя неймовірне, тому що вона досліджувала зв'язок між своїм тілом і одягом. Вона так усвідомлювала це. Фріда говорила про інвалідність і формування власної ідентичності ще в 1930-х і 1940-х роках [8].

Бажаючи зробити свій внесок у спадщину Dior, Кюрі почала планувати повернення модного будинку до культури Мексики, спочатку знявши візуальний матеріал із відомим мексиканським фотографом Грасієлою Ітурбіде в Оахаці, а потім розробивши круїзну колекцію 2019 р. на ескармузі – повністю жіночому кінному компоненті мексиканських родео. Цей досвід допоміг підготувати круїзну колекцію Dior 2024 р., експансивну ініціативу на честь Ф. Кало, а також багатой ремісничої спадщини Мексики. Щоб «оживити» одяг, Кюрі вирушила в Оахаку, Пуеблу та Мехіко для зустрічей з місцевими майстрами. Завдяки своїм дослідницьким поїздкам і контактам, зокрема з Сірсе Хенестроза, співкураторкою виставки в Музеї Вікторії та Альберта 2018 р. «Фріда Кало: піднесення себе», К'юрі збрала команду фахівців, що представляє текстильні, ювелірні та художні майстерні [18].

Наступним кроком глибокого занурення креативної директорки Dior у спадщину мексиканської художниці було відвідування виставки «Фріда Кало: поза зовнішнім виглядом» у Музеї моди Palais Galliera в Парижі у 2022 році (рис.2). Вона була настільки захоплена побаченням, що подзвонила кураторці. «Мій сподобалася виставка, вона справді надихнула та зворушила. Кюрі запропонувала мені співпрацювати з нею над її круїзною колекцією Dior 2024 і попросила допомогти їй співпрацювати з мексиканськими майстрами», – розповідає Сірсе Хенестроза, керівник Школи моди в Коледжі мистецтв Ласалля та Університеті мистецтв м. Сінгапур. На виставці досліджували, як досвід мексиканської художниці з інвалідністю, етнічна приналежність і її дивна ідентичність вплинули на її мистецтво, життя та особистий стиль [14].

Заслуговує на увагу особистість і внесок кураторки виставки у реалізацію задуму М. Г. Кюрі. Сірсе Хенестроза родом із Мехіко, з родини письменників. Саме через своїх двоюрідного дядька та двоюрідну тітку Сірсе дізналася про Фріду Кало та її чоловіка, мексиканського художника Дієго Рівєру, будучи ще дитиною. «Мій двоюрідний дядько, Андрес Хенестроза, і двоюрідна тітка, Альфа Ріос, були частиною кола інтелектуалів, які оточували знамениту пару Рівєра-Кало в 1930 і 1940-х роках. Деякі вчені кажуть, що Альфа привозила Фріді Кало багато суконь Tehuana з Оахаки (регіон, розташований на перешийку Теуантепек на південному сході Мексики), які Кало пізніше прийняла як свій культовий стиль», – ділиться вона. У 2007 р., коли Сірсе розпочала навчання в Лондонському коледжі моди, вона продовжувала надихатися своїм корінням. «Оскільки сама носила сукню Tehuana, я хотіла знати, чому Фріда обрала саме цю сукню як свій фірмовий образ», – каже вона [14]. У рамках своєї магістерської роботи Сірсе розробила виставку «Зовнішність може бути оманливою: Сукні Фріди Кало» для Музею Фріди Кало в Мехіко в 2012 році. Це була перша в історії виставка гардеробу Кало, із зосередженням уваги на її інвалідності та етнічності як центральних компонентах ідентичності в моді.

Як стверджує Сірсе Хенестроза, індивідуалістичний стиль Фріди Кало вийшов за межі її любові до суконь Tehuana. Після автобусної аварії протягом життя вона перенесла приголомшливі 32 операції. Її лікарі одягали їй гіпсові корсети, і вона вручну розписувала їх абстрактними мотивами із зображенням тварин і різних предметів. Кало також була відома тим, що носила чоботи з розкішної червоної шкіри, прикрашені бантами та шматками шовку з вишитими мотивами китайського дракона та маленькими дзвіночками, щоб приховати той факт, що їй ампутували ногу через гангрену в 1953 році. «Вона перетворила свій протез ноги на авангардний предмет, аксесуар, який вона прийняла як продовження свого тіла». Використовуючи архів суконь Теуана, що належав Кало, як відправну точку, дослідниця звернула увагу на традиційні мексиканські текстильні техніки штатів Пуебла, Оахака та Чіапас. Вона шукала майстрів-новаторів із цікавими техніками та підходами до своїх ремесел, а також тих, хто мав унікальну точку зору завдяки своїм дослідженням текстилю». Сірсе Хенестроза розповідає, що модні бренди десятиліттями привласнювали роботи мексиканських майстрів. Закон про захист корінних громад та їхньої текстильної матеріальної культури був виданий урядом Мексики лише в січні 2022 р., надавши гарантії, що громади отримують винагороду за свою роботу. «У сфері кураторства моди важливий комплексний підхід. Цей підхід є основою для того, як я створюю виставки та проекти. Використовуючи точки зору істориків, антропологів, археологів і модних кураторів, я прагну сприяти значущому діалогу між модою та різними аудиторіями», – каже Сірсе [14].

Марія Кюрі, окрім костюмною спадщини художниці, також детально вивчала всі грані її життя, перш за все в будинку-музеї Фріди Кало і Дієго Рівєра в районі Койоакан м. Мехіко (рис.3). Напередодні показу круїзної колекції 2024 р. дизайнерка ще раз відвідувала так званий «блакитний дім», щоб розкрити або підтвердити для себе і шанувальників ідентифікацію художниці з метеликом як символом трансформації та визволення [6].

Під час своїх неодноразових візитів до Мексики К'юрі та її команда взаємодіяли з різними громадами і майстрами. В Оахаці вони познайомилися з багатими традиціями плетіння поясів на ткацькому верстаті та включила їх в окремі вироби колекції, демонструючи сучасну інтерпретацію, яка сподобалася би молодшому поколінню. Співпраця з майстрами та наголос на майстерності haute couture дозволили команді

Рис.2. Виставка «Фріда Кало: поза зовнішнім виглядом». Париж, Palais Galliera, 2022 р. [12]

Рис.3. Марія Грація К'юрі в домі Фріди Кало. м. Мехіко, 2023 [16]

Фото 4. Марія К'юрі разом із моделями та ремісниками з Мексики під час показу Dior Cruise '24, присвяченому життю та мистецтву Фріди Кало. 2023 [5].

Співпраця Марії К'юрі з кураторкою виставок Сірсе Хенестроза та мексиканськими ремісниками дала можливість продемонструвати їхнє мистецтво у глобальному інформаційному просторі. Відбулася співпраця з Хіланом Крузом, корінним ткачем і антропологом із Науа, який є співзасновником текстильної майстерні Yolcentle і проводить уроки ткацтва. Його характерна вишивка з геометричним візерунком з'явилася на культовому жакеті та спідниці Bag в колекції Dior. Від майстра-ткача було також представлено серію сорочок і суконь із вишивками, виготовленими в його майстерні. Ще одна майстриня, яка працювала над круїзною колекцією Dior 2024 – Нарсі Арелі Моралес. Вона заснувала Rosinante, модний бренд, який займається демонстрацією та відродженням традиційної мексиканської майстерності в Оахаці. Нарсі тісно співпрацює з жінками-майстринями з корінної спільноти мікстеків Сан-Пабло Реденсьйон, Оахака. Традиційні текстильні вироби Mixtec і техніки вишивки, такі як repenado fruncido (переплетення та зібрані складки), були застосовані для виробництва текстильних виробів – Dior's Book Tote, сумок-відер і minaudieres – із складними графічними та образними малюнками, такими як птахи, тварини, рослини, і елементи природи в геометричні візерунки [14]. Вироби з показу колекції представлено на фото 5-7.

Показаний в колекції костюм-трійка є символом інтелектуальної незалежності жінки. Були також згадки про те, як жінки Теуана носили пишні спідниці з тунікою, відомою як хуїпіль. Тканина Toile de Jouy містить безліч метеликів серед зображень мексиканської флори та фауни, включаючи папуг, мавп і стрелицій, що нагадує елементи, які часто зустрічаються на картинах Кало. Крім того, чорний шкіряний корсет у формі метелика в елегантному поєднанні з пухнастою білою сорочкою та

плісированою спідницею віддає належне корсетам, які Кало змушена була носити через травми хребта в автобусній аварії [14]. Буквальною даниною стилю художниці є прозора рожева сукня, представлена серед образів для прогулянки в колекції, що нагадує ту, в якій Фріда Кало зображена на одному зі своїх автопортретів. В нотатках до шоу йдеться про красу крихкості. Частиною незмінної привабливості Кало була її здатність розширювати кордони, визнаючи красу крихкості, силу чоловічого та жіночого в одному тілі та використання одягу як засобу метаморфози [8].

Щоб створити окрему серію суконь спеціально для колекції Cruise 2024, Марія Грація К'юрі залучила художницю з Чихуахуа Еліну Шове, яка збила команду з 16 жінок-вишивальниць для роботи над серією «A Corazón Abierto» (відкрите серце) з 20-ти білих суконь (рис.5). На них розміщено вишиті елементи словами та символами червоними бавовняними нитками. Ідея білої сукні з вишитими словами червоними нитками натхненна історією про італійську артистку перформансу Піппу Бакку, яка була жорстоко вбита під час спроби доїхати автостопом з Європи на Близький Схід, щоб поширити послання миру. Білі муслінові сукні та топи послуговували чистим полотном для вишивки із фразами, словами та символами проти жіночого вбивства та насильства: червоний колір нитки символізує кров і любов до художника. Представлений у рамках показу, даний фрагмент був продовженням реалізації ідеї мексиканської художниці та активістки Еліни Шове, авторки перформансу «Червоні черевики», чий роботи пов'язані з побутовим вбивством її сестри та тісно переплітаються з ідеями колекції Dior [10].

Був ще один, незапланований елемент, який додавав атмосфери в Мехіко: дощ. Це не зупинило вражаючих стоїчних моделей, які ковзали вздовж локації, очевидно, не збентежені зливою [15]. Варто підкреслити надзвичайно глибокий дослідницький підхід, з яким Марія Грація К'юрі підійшла до шанування Мексики і знайшла способи залучити роботи місцевих ремісників у всю колекцію.

Рис.5. Сукні з колекції Dior Cruise 2024 [19]

Рис.6. Моделі з колекції Dior Cruise 2024 [14; 19]

Рис. 7. Фото моделей з показу колекції Dior Cruise 2024 [14]

Аби ще більше канонізувати постать Ф. Кало, Марія Грація К'юрі обрала неймовірно знакове та особливе місце для показу колекції – навчальний заклад «Антигуо Колегіо де Сан Ільдефонсо», де навчалася мексиканська художниця, а також де вона вперше зустріла свого майбутнього чоловіка Дієго Ріверу, який відіграв важливу роль у її роботі в різні періоди життя. Зайнявши свої місця вздовж мезоніну кількох поверхів Antigua Colegio de San Ildefonso, організатори показу Dior Cruise вітали вражаючий склад гостей, включаючи кінозірок, таких як Наомі Воттс, музикантів, такі як Аліша Кіз та численних місцевих знаменитостей [8].

Наступним важливим засобом презентації круїзної колекції стала зйомка її кемпейну. Він повною мірою втілює відношення Марії Грації К'юрі до Мексики як до «місця душі». Наповнені дивовижною винахідливістю, силуети Dior розкривають на знімках певний магнетизм моментів, задуманих і зафіксованих фотографом Брігіт Нідермайр (рис.8). Символічна постать Фріди Кало, її зухвалість і вільний дух, піднесені у цій круїзній колекції Dior 2024, пронизують всю кампанію. Її незалежність, її віра в непохитну силу мистецтва та життя виражено через рішучі позиції та погляди моделей. Завдяки взаємодії з дзеркалами образи втілюють спільну силу, стійкість і гордість мексиканських жінок. У фантастичній обстановці, яка поетично відтворює дивовижну, невичерпну культуру Мексики, образи відображають палкий діалог між досконалістю будинку Діор та багатством рукотворного мистецтва. Пишні спідниці розгортаються у віночки та носяться з гуішлами або архітектурними жакетами, прикрашеними вишуканим гіпюром, створеними спільно з місцевими майстрами. Кампейн демонструє захоплюючу подорож, яка малює різні грані жіночності, перш за все вільної [9].

Рис.8. Кампанія для Dior Cruise 2024, знята Брігіт Нідермайр [9]

Свідченням надзвичайного інтересу до проекту Cruise 2024 є акварельний малюнок молодої художниці Мануелі Сантелісеса на рис.9. Авторка у невимушеній манері зобразила групу одягнених моделей в білих сукнях, прикрашених червоними квітковими візерунками і серцями – відповідно до ідеї одного з блоків колекції. На задньому плані – архітектурні елементи будівлі Антигуо Колегіо де Сан Ільдефонсо, яка стала локацією показу колекції. Але смисловим центром малюнку є три фігури, відмінні від інших, що стоять помітно в центрі, одягнені в візерункові костюми. Їх впевнена присутність демонструє уявну зустріч у часі трьох унікальних особистостей – засновника легендарного будинку моди – Крістіана Діора, сьогодишньої його спадкоємиці Марії Грації К'юрі та самобутньої мексиканської художниці, яка своєю невичерпною спадщиною та життєвою силою об'єднує минуле і сьогодення.

Рис.9. Мануеля Сантелісеса. Ілюстрація: Крістіан Діор, Фріда Кало та Марія Грація К'юрі в Мехіко – Cruise `24 Папір, акварель, туш. 11 x 14 x 0,1 д. [4]

Висновки. Виражаючи шанування і підтримку традиційних методів ремесел та історії, яку вони розповідають, Марія Грація К'юрі об'єднала ремісників різного віку з різних мексиканських регіонів. У підсумку співпраця варіювалася від переплетення старовинних технік вишивки та ткацтва зі зразками дизайну з архівів модного будинку Dior.

У результаті аналізу послідовності роботи М.Г. К'юрі над круїзною колекцією 2024 р. з'ясовано, що через проєктні рішення та показ колекції вона втілює такі комунікаційні контексти:

- культурно-мистецький (презентує давню та сучасну ремісничу спадщину Мексики, підтримує безперервність навичок, мотивів і цінностей, пов'язаних з текстилем і модою, передбачаючи майбутнє, збагачене етнічно-ремісничими традиціями);

- дизайнерський (демонструє синтез сучасної моди з мотивами творчості Ф. Кало та елементами мексиканських ремісничих практик);

- історичний (відтворює та продовжує зв'язок творчості К. Діора та культури і мистецтва Мексики, актуалізує спадщину та значення творчості Ф. Кало для сучасного мистецтва);

- соціальний (завдяки постаті Ф. Кало демонструє можливості прийняття свободи та визначення себе на власних умовах; торкається тем статі, гендерної ідентичності, інвалідності, ставлячи тіло в центр мистецтва та використовуючи одяг як засіб самовираження);

- маркетинговий (використала неординарні підходи в організації і проведенні показу колекції, рекламної фотозйомки, висвітлила в інтерв'ю та фешн-виданнях різні етапи роботи над колекцією);

- дослідницький (розробила колекцію на основі всебічного вивчення архівної спадщини К. Діора, життя, творчості та костюмної спадщини Ф. Кало, традицій та інновацій мексиканських ремісничих практик).

Питання комунікаційного аспекту творчості сучасних дизайнерів є багатограним і має перспективу у майбутніх розробках, зокрема, всебічної уваги заслуговують засоби театралізації у показах колекцій.

Список використаної літератури

1. Артеменко М. П. Становлення модного показу як складової модного туру та туристичної атракції, основаної на використанні костюма. *Art and design*. 2019. № 1. С. 33-43.

2. Квасниця Р. Б. Дизайн просторів для презентації модних Колекцій: дис. ... канд. миств. 17.00.07 «Дизайн» / Нац. ун-т «Львівська політехніка». Львів, 2021. 317 с. URL: <https://irpnu.ua/sites/default/files/2021/dissertation/10090/diskvasnytsiarb.pdf>

3. Лагода О. М. Дизайн костюма. Практики репрезентацій: Монографія. Черкаси : Вид. Третьяков О. М., 2018. 296 с.

4. Christian Dior, Frida Kahlo and Maria Grazia Chiuri in Mexico City - Cruise 2024. URL: <https://www.artsper.com/us/contemporary-artworks/drawing/1978611/christian-dior-frida-kahlo-and-maria-grazia-chiuri-in-mexico-city-cruise-2024>.

5. Dior Cruise '24 show celebrates Frida Kahlo's life and art. URL: <https://magzoid.com/dior-cruise-24-frida-kahlo-mexican-craftsmanship/>

6. Dior Cruise 2024 and the spirit of Frida Kahlo. URL: https://www.youtube.com/watch?v=M_ZPhGjH65U.

7. Dior Cruise 2024 Collection Campaign. URL: <https://thefashionography.com/fashion/fashion-campaigns/dior-cruise-2024-collection-campaign/>

8. Dior Cruise 2024: A Celebration Of Frida Kahlo And Exceptional Craftsmanship. URL: <https://www.elle.com/uk/fashion/g43951631/dior-cruise-2024/>.
9. Dior Introduces Its New Cruise 2024 Collection. URL: <https://luxferity.com/brand/dior-2/news/dior-introduce-new-cruise-2024-collection>.
10. Elina Chauvet: «Creating and raising awareness is something personal to me». URL: <https://latinness.com/en/elina-chauvet-creating-and-raising-awareness-is-something-personal-to-me/>
11. Frida Kahlo and Diego Rivera. Art Gallery of NSW. URL: <https://www.artgallery.nsw.gov.au/artboards/frida-kahlo-diego-rivera/self-and-identity/>
12. Frida Kahlo exhibition in Paris at Palais Galliera. URL: <https://www.beaauuu.com/2022/09/exposition-frida-kahlo-paris-palais-galliera.html?lang=en>
13. Golsorkhi M. The voyages of Maria Grazia Chiuri. URL: <https://magazine.tank.tv/tank/2019/11/the-voyages-of-maria-grazia-chiuri>
14. Kwong D. How One Singapore Educator Sparked A Frida Kahlo-Inspired Collection For Dior Cruise 2024. URL: <https://www.femalemag.com.sg/fashion/dior-frida-kahlo-cruise-2024-circe-henestrosa-curator-singapore-lasalle-college-of-the-arts/>
15. McDermott K. 5 Things To Know About Dior's Frida Kahlo-Inspired Cruise Show In Mexico City. URL: <https://www.vogue.co.uk/gallery/dior-cruise-mexico-city>
16. On Mexico and Frida Kahlo: In Conversation With Maria Grazia Chiuri. URL: <https://www.savoirflair.com/article/on-mexico-and-frida-kahlo-in-conversation-with-maria-grazia-chiuri/9929c22a-631c-4006-8350-6466706e23cf>
17. Ordinary People Change the World: I Am Frida Kahlo. URL: <https://polionetwork.org/archive/wmv7ggqa53zcqzui8xsd85i7xl7dj5>
18. Rindfuss B. In Mexico City, a Cultural Renaissance Led by Women. URL: <https://www.wmagazine.com/culture/mexico-city-women-dior-maria-grazia-chiuri-inspiration>
19. Sangster E. Dior salutes Frida Kahlo with Cruise '24 collection. URL: <https://harpersbazaar.com.au/dior-cruise-2024/>
20. Tertuliano L. Diversity on the runway: the rise and transformative impact of cultural fashion shows in a globalized world. URL: <https://fashinnovation.nyc/cultural-fashion-shows/>
21. Tertuliano L. Diversity on the runway: the rise and transformative impact of cultural fashion shows in a globalized world. URL: <https://fashinnovation.nyc/cultural-fashion-shows/>.

References

1. Artemenko M. P. Stanovlennia modnoho pokazu yak skladovoi modnoho turu ta turystychnoi atraktsii, osnovanoi na vykorystanni kostiuma. Art and design. 2019. № 1. S. 33-43.
2. Kvasnytsia R. B. Dyzain prostoriv dlia prezentatsii modnykh Kolektsii: dys. ... kand. mystv. 17.00.07 «Dyzain» / Nats. un-t «Lvivska politekhnika». Lviv, 2021. 317 s. URL: <https://lpnu.ua/sites/default/files/2021/dissertation/10090/diskvasnytsiarb.pdf>
3. Lahoda O. M. Dyzain kostiuma. Praktyky reprezentatsii: Monohrafiia. Cherkasy : Vyd. Tretiakov O. M., 2018. 296 s.
4. Christian Dior, Frida Kahlo and Maria Grazia Chiuri in Mexico City - Cruise 2024. URL: <https://www.artsper.com/us/contemporary-artworks/drawing/1978611/christian-dior-frida-kahlo-and-maria-grazia-chiuri-in-mexico-city-cruise-2024>.
5. Dior Cruise 24 show celebrates Frida Kahlo's life and art. URL: <https://magzoid.com/dior-cruise-24-frida-kahlo-mexican-craftsmanship/>
6. Dior Cruise 2024 and the spirit of Frida Kahlo. URL: https://www.youtube.com/watch?v=M_ZPhGjH65U.
7. Dior Cruise 2024 Collection Campaign. URL: <https://thefashionography.com/fashion/fashion-campaigns/dior-cruise-2024-collection-campaign/>
8. Dior Cruise 2024: A Celebration Of Frida Kahlo And Exceptional Craftsmanship. URL: <https://www.elle.com/uk/fashion/g43951631/dior-cruise-2024/>.
9. Dior Introduces Its New Cruise 2024 Collection. URL: <https://luxferity.com/brand/dior-2/news/dior-introduce-new-cruise-2024-collection>.
10. Elina Chauvet: «Creating and raising awareness is something personal to me». URL: <https://latinness.com/en/elina-chauvet-creating-and-raising-awareness-is-something-personal-to-me/>
11. Frida Kahlo and Diego Rivera. Art Gallery of NSW. URL: <https://www.artgallery.nsw.gov.au/artboards/frida-kahlo-diego-rivera/self-and-identity/>
12. Frida Kahlo exhibition in Paris at Palais Galliera. URL: <https://www.beaauuu.com/2022/09/exposition-frida-kahlo-paris-palais-galliera.html?lang=en>
13. Golsorkhi M. The voyages of Maria Grazia Chiuri. URL: <https://magazine.tank.tv/tank/2019/11/the-voyages-of-maria-grazia-chiuri>
14. Kwong D. How One Singapore Educator Sparked A Frida Kahlo-Inspired Collection For Dior Cruise 2024. URL: <https://www.femalemag.com.sg/fashion/dior-frida-kahlo-cruise-2024-circe-henestrosa-curator-singapore-lasalle-college-of-the-arts/>
15. McDermott K. 5 Things To Know About Dior's Frida Kahlo-Inspired Cruise Show In Mexico City. URL: <https://www.vogue.co.uk/gallery/dior-cruise-mexico-city>
16. On Mexico and Frida Kahlo: In Conversation With Maria Grazia Chiuri. URL: <https://www.savoirflair.com/article/on-mexico-and-frida-kahlo-in-conversation-with-maria-grazia-chiuri/9929c22a-631c-4006-8350-6466706e23cf>

17. Ordinary People Change the World: I Am Frida Kahlo. URL: <https://polionetwork.org/archive/wmv7ggqa53zcqzui8xsd85i7xl7dj5>
18. Rindfuss B. In Mexico City, a Cultural Renaissance Led by Women. URL: <https://www.wmagazine.com/culture/mexico-city-women-dior-maria-grazia-chiuri-inspiration>
19. Sangster E. Dior salutes Frida Kahlo with Cruise 24 collection. URL: <https://harpersbazaar.com.au/dior-cruise-2024/>
20. Tertuliano L. Diversity on the runway: the rise and transformative impact of cultural fashion shows in a globalized world. URL: <https://fashinnovation.nyc/cultural-fashion-shows/>
21. Tertuliano L. Diversity on the runway: the rise and transformative impact of cultural fashion shows in a globalized world. URL: <https://fashinnovation.nyc/cultural-fashion-shows/>.

UDC 687.01:687.1**COMMUNICATION POTENTIAL OF FASHION IN THE CREATIVITY OF MARIE GRACE CURIE**

Lyudmila Dykhnych – professor, Head of the Department of Fashion and Show Business
Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine

Abstract. The article highlights the creative approaches of the Italian-French designer Maria Grazia Chiuri in creating the Dior Cruise 2024 collection dedicated to the life and work of the Mexican artist Frida Kahlo. Various forms and means of presentation of the collection in May 2024 in Mexico City are studied, the communication contexts laid down by the designer in the style and decorative characteristics of the products, as well as in the ways of their presentation by means of fashion shows and fashion photography are revealed.

It has been found that M. G. Curie, through design decisions and the show of the collection, embodies the following communication contexts: cultural and artistic (presents the ancient and modern craft heritage of Mexico), design (demonstrates the synthesis of modern fashion with the motives of F. Kahlo's work and elements of Mexican craft practices); historical (reproduces and continues the connection between the work of K. Dior's work and the culture and art of Mexico); social (through the figure of F. Kahlo, it demonstrates the possibility of accepting freedom and defining oneself on one's own terms; touches upon such topics as gender, gender identity, disability); research (the collection was developed on the basis of a comprehensive study of the archival heritage of C. Dior, the life, work and costume heritage of F. Kahlo, traditions and innovations of Mexican craft practices). It is emphasised that the analysed collection is not only an object of fashion and design; it is the result of an in-depth study of the social and historical aspects of F. Kahlo's life and work and the peculiarities of Mexican craft cultures.

The purpose of this publication is to analyse the communication potential in the work of the Italian-French designer M. G. Curie on the example of the 2024 cruise collection inspired by the life and works of the Mexican artist F. Kahlo. The article uses the following research methods: historical and chronological, biographical (when recreating the chronology of M. G. Curie's study of F. Kahlo's work), figurative and stylistic, formal analysis (when studying the collection's images), generalisation (to identify communication contexts in the designer's work, to formulate conclusions), an integrated approach (allowed to comprehend the interaction of cultural, artistic, design, social, historical aspects of M. G. Curie's work). The results of the study can be used in the preparation of educational materials on the history of design and fashion.

Key words: fashion design, communication contexts, presentation practices in costume design, show, fashion photography, exhibition.

Надійшла до редакції 3.02.2024 р.